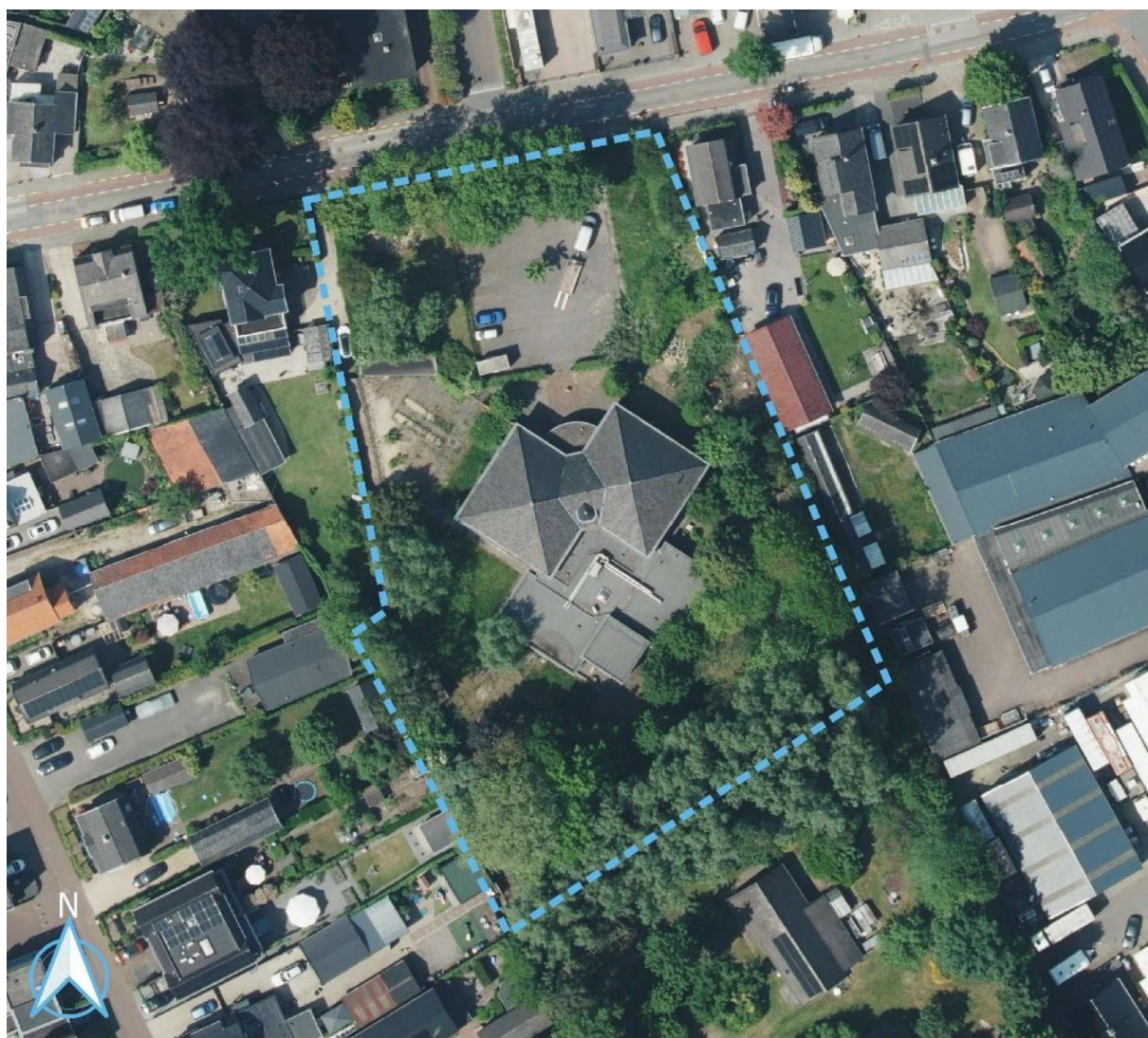

**Nader ecologisch onderzoek
Huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen,
steenmarter en vleermuizen**

**Molenstraat 120 te Apeldoorn
Gemeente Apeldoorn**

Rapport nr. 2025053 versie 2
Maart 2026

Taharo

Ecologisch advies
Valleiweg 51
30911 DB Rhenen
www.taharo.nl

Inhoudsopgave

AANLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
 2.OMSCHRIJVING PLANGEBIED	 4
2.1 Huidige situatie	4
2.2 Aanwezige ecotopen	4
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	5
 3.WERKWIJZE	 6
3.1 Huismus	6
3.2 Gierzwaluw	6
3.3 Kleine marterachtigen en steenmarter	7
3.4 Vleermuizen	7
3.5 Eekhoorn	7
 4.RESULTATEN	 10
4.1 Huismus	10
4.2 Gierzwaluw	10
4.3 Kleine marterachtigen en steenmarter	10
4.4 Vleermuizen per soort	10
4.5 Vleermuizen per functie	11
4.6 Eekhoorn en egel	13
 5.EFFECTENBEOORDELING	 15
5.1 Huismus	15
5.2 Gierzwaluw	15
5.3 Kleine marterachtigen en steenmarter	15
5.4 Vleermuizen	16
5.5 Eekhoorn en egel	16
 6.TOETSING AAN DE OMGEVINGSWET	 17
6.1 Toetsing aan de wet	17
6.2 Volledigheid inventarisatie	17

7. CONCLUSIES EN ADVIES	19
7.1 Algemeen	19
7.2 Steenmarter	19
7.3 Egel	19
 8. BRONNEN	 20

1 AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er bestaat het voornemen om op het adres Molenstraat 120 in Apeldoorn, gemeente Apeldoorn de aanbouw en bijgebouwen van het pand te slopen, mogelijk enkele bomen te kappen en op deze locatie woningen en appartementen te realiseren.

Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is door ecologisch adviesbureau Lycens op 9 oktober 2024 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit deze quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Omgevingswet en het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL), er meer informatie noodzakelijk wordt geacht ten aanzien van huismus, gierzwaluw, gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen, kleine marterachtigen en steenmarter. Er zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten aanwezig. Om die reden wordt vanuit het oriënterend flora en faunaonderzoek aanvullend ecologisch onderzoek naar de genoemde soorten noodzakelijk geacht.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke functies heeft het plangebied voor huismussen?
- Welke functies heeft het plangebied voor gierzwaluw?
- Welke functies heeft het plangebied voor wezel, hermelijn, bunzing en steenmarter?
- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het onderzoeksgebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit het BAL?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het huismus-, steenmarter en vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige soorten in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 beschrijft de toetsing aan de Omgevingswet. In hoofdstuk 7 worden de conclusies en enkele aanbevelingen weergegeven. Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

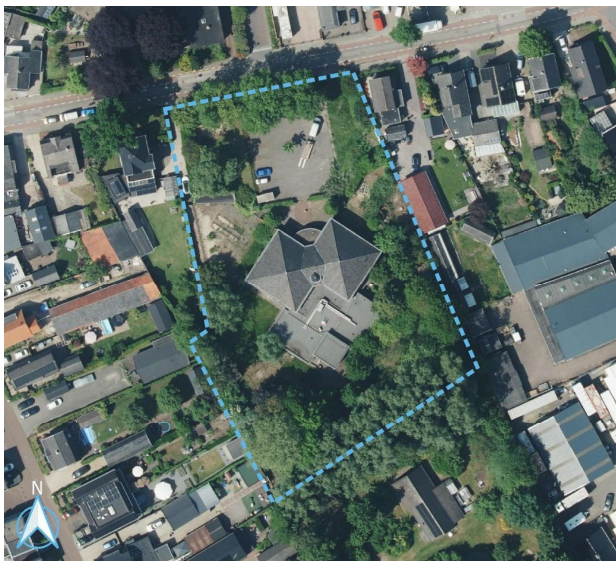
2 OMSCHRIJVING PLANGEBIED

2.1 Huidige situatie

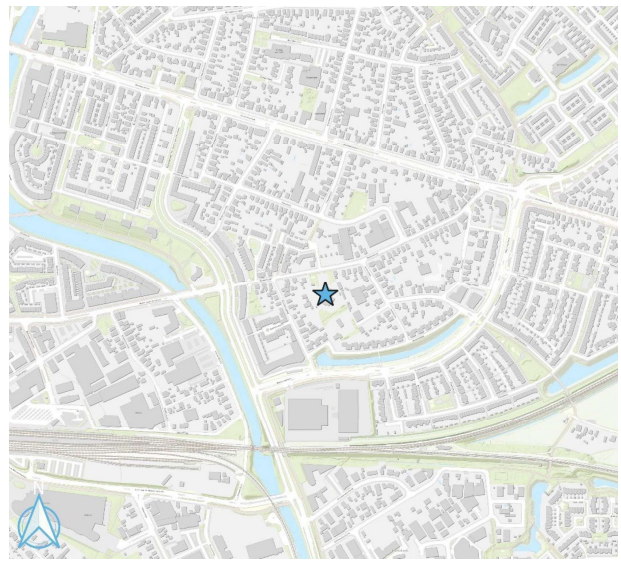
Ligging van het onderzoeksgebied

Het plangebied is gelegen aan de Molenstraat 120 in Apeldoorn, kadastraal bekend onder nummer M-7992 en M-3380, in het centrum van Apeldoorn. Volgens de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van het midden van het plangebied $X = 52.21224$, $Y = 05.97996$.

In figuur 1 en 2 zijn de grenzen van het onderzoeksgebied, en is de topografische ligging van het onderzoeksgebied weergegeven.

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing onderzoeksgebied (blauw omlijnd).

Figuur 2: Topografische kaart onderzoeksgebied (blauwe ster).

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een voormalige school welke beschikt over bakstenen gevels met luchtsponw en een dak gedekt met dakpannen. Er zijn geen open stootvoegen aanwezig in de noordelijk gelegen deel van de bebouwing. De zuidelijkgelegen aanbouw beschikt wel over open stootvoegen. Naast de school zijn 2 bijgebouwen aanwezig welke beschikken over gevels van bakstenen met open stootvoegen. Vermoedelijk beschikt deze bebouwing niet over een luchtsponw. Ten noorden van de bebouwing bestaat het plangebied uit een verharde parkeerplaats en speeltuin. Ten zuiden van de bebouwing ligt een gazon en vele bomen waarvan het merendeel bestaat uit aangeplante exoten.

2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Oud voormalig laag schoolgebouwtje
- Veel bomen en struiken
- Bestrating
- Laag schuurtje

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

In de voorgenomen ontwikkeling van het onderzoeksgebied wordt een deel van de aanwezige gebouwen gesloopt ten behoeve van nieuw te bouwen grondgebonden woningen en parkeergelegenheid.

Initiatiefnemer is voornemens de zuidelijke aanbouw van de school en een aantal kleine losstaande schuren op het terrein te slopen om ruimte te creëren voor een gemeenschappelijke tuin rondom het oude schoolgebouw.

De voormalige school wordt behouden. Er worden in de voormalige lokalen kleine appartementen gerealiseerd. Daar achter, op het zuidelijk deel van het terrein worden 10 grondgebonden eengezinswoningen gebouwd met privé tuinen.

Aan weerszijde van de huidige parkeerplaats op het noordelijk deel van de locatie, direct grenzend aan de Molenstraat, worden grondgebonden hofwoningen gerealiseerd met een eigen tuin.

De parkeerplaats blijft in gebruik voor het parkeren van auto's van de bewoners.

Voor het uitvoeren van het plan zullen 24 bomen gekapt moeten worden. Er is een uitgebreide BEA opgesteld waarin de kwaliteit van de bestaande bomen, de maatregelen tijdens de bouw en de noodzakelijke kap van bomen en het aantal nieuw te plaatsen bomen is omschreven.

Na de realisatie wordt verharding aangelegd (en halfopen verharding voor de parkeerplaatsen aan de rand van het terrein) en worden de erven landschappelijk ingepast door de aanplant van beplanting en nieuwe bomen.

Figuur 3 geeft het wenselijke eindbeeld weer.

Figuur 3. Impressie van de gewenste toekomstige situatie

3 WERKWIJZE

3.1 Huismus

Er zijn voor huismus twee inventarisatiebezoeken gebracht aan de planlocatie op respectievelijk 15 april en 29 april 2025. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatiebezoeken waren goed (droog en niet te koud, zie tabel 1). Tijdens de inventarisaties is bij het plangebied gepost vanaf meerdere overzichtspunten en gelet op broedende en/of broedverdachte (zingende) vogels. De gevolgde onderzoeksmethode voor huismus is gestoeld op het door BIJ12 uitgebrachte Kennisdocument Huismus, Versie 2.1 februari 2023.

Volgens het kennisdocument kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - o een nest of nestbouw of
 - o bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - o transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
 - o bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).
2. min. 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - o een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - o aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - o balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met minimaal tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

3.2 Gierzwaluw

In het onderzoeksgebied is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen van gierzwaluwen. Voor het onderzoek naar nestplaatsen van de gierzwaluw zijn in totaal drie veldbezoeken afgelegd, waarvan een gecombineerd met de avondveldbezoeken voor vleermuizen.

De veldinventarisaties vonden plaats op 31 mei, 9 juni en op 20 juni 2025. De gekozen data hangen onder meer samen met het broedseizoen van de gierzwaluw. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

De inventarisaties bestonden uit:

- de inspectie van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen en andere sporen van gierzwaluw;

- de inventarisatie op zicht en gehoor van gierzwaluw waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd;

Op de avonden van de inventarisatiedata is het onderzoeksgebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van gierzwaluwen.

Hierbij zijn steeds zo veel mogelijk de aanwijzingen gevolgd die beschreven zijn in het BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, Versie 2.0, juli 2023.

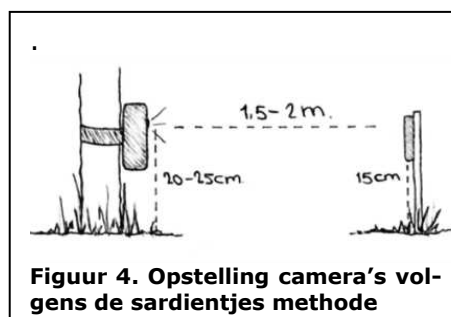
De Gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel. De exacte locatie van de nestopening dient daarbij te worden vastgelegd.

3.4 Kleine marterachtigen en steenmarter

Het BIJ12 kennisdocument Kleine Marterachtigen, Versie 1.1, juli 2024 geeft aan dat voor zowel wezel, hermelijn als bunzing een wildcamera een geaccepteerde methode is om marterachtigen te kunnen uitsluiten. Een gerichte cameraopstelling voor kleine marterachtigen is tevens geschikt voor de steenmarter.

Voor het onderzoek naar kleine marterachtigen is gebruik gemaakt van twee wildcamera's, een Browning BTC-6HD en Bushnell Trophy Cam. Gezien de relatief geringe oppervlakte van het mogelijke leefgebied (minder dan 0,5 ha), volstaan twee wildcamera's. Deze zijn opgesteld volgens de 'sardientjes' methode, d.w.z. de camera's zijn aan een boomstam bevestigd op ongeveer 20 cm hoogte. Op ongeveer 1 m afstand is op een paaltje een sardineblikje bevestigd. Op basis van de grootte van het plangebied (0,47 ha) zijn voor het onderzoek twee wildcamera's voldoende. De wildcamera's zijn voor 8 weken in de periode juni – augustus geplaatst op de meest gunstige locaties voor marterachtigen, in de achtertuin, tussen de struiken.

Er is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van een lokstof (blikje sardines), waardoor de marter gelokt wordt, en wordt gefotografeerd zodra hij aan het blikje ruikt. De camera's zijn geplaatst op een onopvallende plek onder de struiken. De camera's zijn op 31 mei geplaatst. De camera's zijn op 23 augustus weer weggehaald.

3.5 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuisenprotocol (2021), aangevuld met meervleermuis, dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat

Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert maar ook de tijd van de waarneming, en de lokale weersomstandigheden op dat moment. Tijdens de onderzoeken is eveneens gebruik gemaakt van een Pulsar Helion XP38 warmtebeeldcamera. Gezien de grootte en overzichtelijkheid van het plangebied van het onderzoeksgebied is het onderzoek uitgevoerd door drie personen.

Te verwachten vleermuissoorten zijn gewone dwergvleermuis en laatvlieger, de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis.

Het plangebied ligt niet in een zone waar (satelliet)kraamverblijven of (satelliet)mannengroepen van de meervleermuis te verwachten zijn, onderzoek naar meervleermuis kan om die reden achterwege blijven.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden
- Paarverblijven
- Kraamverblijven
- Zomerverblijven
- Enkelvoudige kleine winterverblijven

De bebouwing is laag, en heeft geen zware massieve muren. Om die reden is het gebouw ongeschikt als massawinterverblijf.

Er zijn in het voorjaar 2025 drie veldinventarisaties geweest.

De eerste voorjaarsveldinventarisatie vond plaats op 31 mei 2025 's avonds na zonsondergang. Er is lopend geïnventariseerd op verschillende plekken rondom de bebouwing en op de parkeerplaats. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied rondgelopen en geïnventariseerd.

Op 1 juni 2025 is in de vroege ochtend voor zonsopkomst een tweede inventarisatie uitgevoerd, voor zonsopkomst, wederom met vooral waarnemingen rondom de bebouwing en op de parkeerplaats. Een derde inventarisatie is weer 's avonds uitgevoerd, op 20 juni 2025. Hierbij is op dezelfde wijze te werk gegaan. Er is wederom geïnventariseerd rondom de bebouwing en op de parkeerplaats. Daarnaast is wederom rondom het plangebied rondgelopen en geïnventariseerd.

In de nazomer van 2025 zijn er twee veldinventarisaties geweest, na zonsondergang. De eerste nazomerinventarisatie was op 23 augustus 2025. De tweede op 13 september 2025. In de nazomer is er wederom lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, o.a. rondom de bebouwing en in de directe omgeving van het plangebied.

Gezien de grootte van het onderzoeksgebied zijn de vleermuisinventarisaties uitgevoerd door drie ecologisch deskundigen.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
15-04-2025	<u>Huismus:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen, leefgebied	8.30-10.30	06.43/ 20.38	Wind ZO, 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	18.6 °C
29-04-2024	<u>Huismus:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen, leefgebied	8.00-10.00	06.14/ 21.02	Wind NNO, 2 Bft half bewolkt Geen neerslag	17.6 °C
31-05-2024	<u>Gierzwaluw:</u> Nestplaatsen, <u>Vleermuizen:</u> Inspectie plangebied, Kraamverblijf, zomerverblijf, foerageergebied <u>Marterachtigen</u> Plaatsen wildcamera's	21.00 -24.00	05.27/ 21.49	Wind Z, 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	20.7°C
01-06-2025	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf, zomerverblijf, foerageergebied	02.20 -05.25	05.26/ 21.51	Wind W, 3 Bft Licht bewolkt Geen neerslag	16.7 °C
09-06-2025	<u>Gierzwaluw:</u> Nestplaatsen,	21.00 -22.30	05.21/ 21.58	Wind ZW, 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	15.1°C
20-06-2025	<u>Gierzwaluw:</u> Nestplaatsen, <u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	21.00 -24.00	05.20/ 22.04	Wind O, 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	20.4 °C
23-08-2025	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied <u>Marterachtigen</u> Verwijderen wildcamera's	23.00-02.00	06.37/ 20.47	Wind NW, 2 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	12.1 °C
13-09-2025	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.00-02.00	07.12/ 19.59	Wind Z, 3 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	12.3 °C
04-12-2025	<u>Eekhoorn en steenmarter:</u> Eekhoornnesten, Nest van steenmarter	14.00-16.00	07.12/ 19.59	Wind ZO 3 Bft Zwaar bewolkt Geen neerslag	6.4 °C

4 RESULTATEN

4.1 Huismus

Tijdens de inventarisatiemomenten, op 15 april en 29 april zijn er binnen het plangebied geen nest-indicatieve waarnemingen van huismus geconstateerd, zoals zingende mannetjes op de rand van het dak, de dakrand of goot, er waren eveneens geen huismussen die aanvlogen met nestmateriaal of ander materiaal. De begroeiing in de tuin werd niet gebruikt als essentiële rustplek.

Wel zijn er in de tuin van de burens op Molenstraat 122 op beide ochtenden een paar huismussen gehoord, maar deze zaten op geen enkel moment in de tuin van de Molenstraat 120. Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen of anderszins leefgebied voor huismussen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.2 Gierzwaluw

Op geen van de waarnemingsmomenten zijn laagvliegende gierzwaluwen waargenomen. Op 31 mei en 9 juni zijn in het geheel geen gierzwaluwen waargenomen in de buurt van het onderzoeksgebied. Op 20 juni zijn wel enkele hoogvliegende gierzwaluwen waargenomen maar ze kwamen niet naar beneden en hadden op geen enkele manier binding met de bebouwing.

Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw aangetroffen in het onderzoeksgebied. Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat vaste rust- en verblijfplaatsen voor gierzwaluwen afwezig zijn binnen het onderzoeksgebied.

4.3 Kleine marterachtigen en steenmarter

In de ruim 8 weken dat de twee cameravallen op het terrein gestaan hebben, is niet een maal een wezel, hermelijn of bunzing door de camera's waargenomen. Er zijn geen kleine marterachtigen gefotografeerd door een van de wildcamera's. Aanwezigheid van een verblijfplaats of van essentieel leefgebied van wezel, hermelijn of bunzing zijn hiermee redelijkerwijze uitgesloten.

Er blijken echter wel meerdere steenmarters aanwezig te zijn. Er bleken op een bepaald moment drie steenmarters op een relatief donker filmpje te staan, klimmend in een boom. Helaas is het filmmateriaal erg donker, maar de drie voorbijkomende marters zijn wel herkenbaar als steenmarters. Dit werd overigens ook bevestigd door de huidige bewoner, die de steenmarters regelmatig vanuit de dakgoot, via de boom uit het filmpje, in de achtertuin waargenomen heeft. De steenmarters hebben dus een verblijfplaats (nest) in de bebouwing. Op 4 december 2025 is vervolgens overdag, met name binnen in het gebouw verder gezocht naar sporen van de steenmarter. Er zijn in de kamers en op de zolder geen sporen aangetroffen van de steenmarter. Ze blijken onder de dakpannen, tussen de dakbedekking en het dakbeschot van het oude schooltje te huizen, en vervolgens via een boom aan de achterkant van het later aangebouwde deel van het gebouw naar beneden klimmen om in de tuin te komen. Het was dan ook deze boom waarvan filmpje met de drie steenmarters was genomen.

De tuin wordt dus ook gebruikt als leefgebied van deze steenmarters. Dit houdt in dat deze locatie essentieel leefgebied is voor steenmarters.

4.4 Vleermuizen per soort

Er is in totaal een vleermuissoort vastgesteld, te weten de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Tijdens de voorjaarsonderzoeken is door meerdere vleermuizen (regelmatig twee en soms vijf) foerageergedrag van de gewone dwergvleermuis aangetroffen aan de west- en noordkant van het plangebied. Eveneens werd er gefoerageerd onder de bomen langs de weg. Er zijn tijdens geen van de voorjaarsonderzoeken uitvliegende exemplaren geconstateerd. Ook werd er tijdens het ochtendonderzoek niet ingevlogen. Er zijn in het geheel geen boombewonende vleermuizen aangetroffen, geen verblijfplaatsen maar ook geen exemplaren.

Tijdens het eerste avondonderzoek op 31 mei 2025 werd vanaf ongeveer 22.30 aan de westkant in de open plek in de tuin gefoerageerd door twee gewone dwergvleermuizen. In eerste instantie twee, later kwam er nog een bij, die ook bleef foerageren aan de noordwestkant op het pleintje. Ze bleven in de buurt foerageren. Ook werd redelijk druk gefoerageerd onder de bomen langs de Molenstraat.

Tijdens het ochtendonderzoek op 1 juni 2025 werden zeer weinig vleermuizen waargenomen, twee passerende gewone dwergvleermuizen in de open plek in de tuin aan de westkant, maar geen vleermuizen in de zij- of achtertuin of de parkeerplaats. Onder de bomen langs de Molenstraat vlogen drie gewone dwergvleermuizen richting het westen.

Op 20 juni was er een vergelijkbaar beeld. Minimaal drie foeragerende gewone dwergvleermuizen aan de westzijde van de bebouwing, en twee gewone dwergvleermuizen foeragerend in de voortuin bij de parkeerplaats. Er waren ook deze keer geen uitvliegende exemplaren.

Tijdens de waarnemingen in de nazomer was er in vergelijking met het voorjaar relatief weinig vleermuisactiviteit. Er werd op de eerste avond in de nazomer, op 23 augustus 2025, wel regelmatig gefoerageerd door twee gewone dwergvleermuizen aan de westzijde van het gebouw. Aan de achterzijde, de voorzijde en op de parkeerplaats was deze avond geen vleermuisactiviteit. Er werd niet gebaltst. Dit herhaalde zich op 24 september, er zijn op de tweede avond in de nazomer twee foeragerende gewone dwergvleermuizen in de tuin aan de westkant waargenomen, en geen vleermuizen in de zij- en achtertuin of op de parkeerplaats. Er werd ook de tweede avond niet gebaltst, en evenmin gezwermd. Er was geen sprake van winterzwermen, op geen van beide nachten in het najaar.

4.5 Vleermuizen per functie

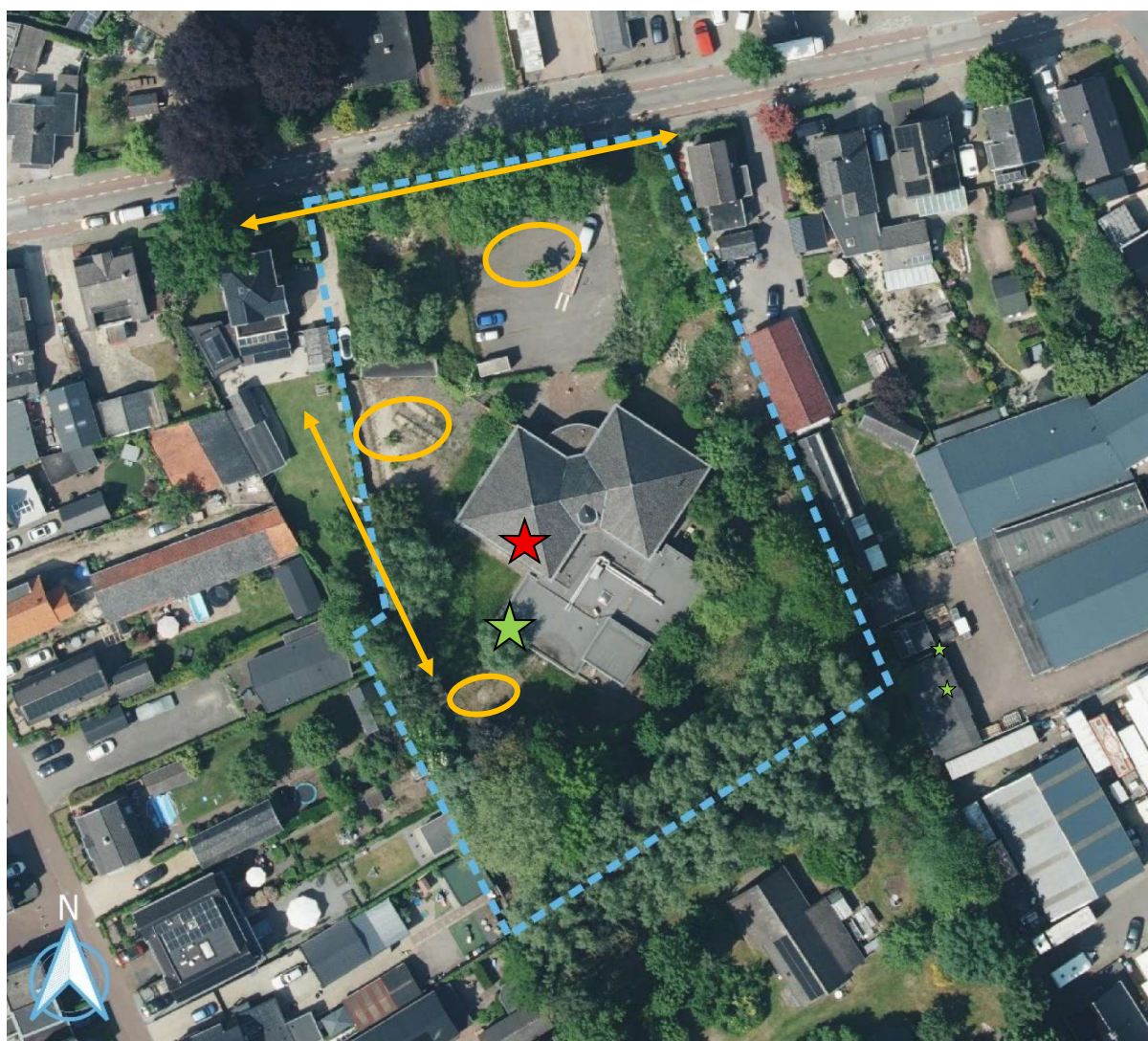
Kraamverblijven en zomerverblijven

Er zijn in het voorjaar 2025 geen kraamkolonies aangetroffen. In de te slopen bebouwing zijn geen kraamkolonies van de gewone dwergvleermuis of een andere vleermuissoort aanwezig. Er zijn eveneens geen zomerverblijven binnen het plangebied aangetroffen.

Foerageergebieden en vliegroutes

In zowel het voorjaar als in het najaar werd regelmatig gefoerageerd door een paar gewone dwergvleermuizen aan de westzijde van het gebouw, en in het voorjaar eveneens op de parkeerplaats, de open plekken in de tuin en onder de bomen langs de straat. Gezien het feit dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn op de planlocatie, en dat er in de achtertuinen aan de Molenstraat ook ruim foerageergebied aanwezig is, kan gesteld worden dat het hier niet gaat om essentieel foerageergebied. Een groot deel van de bomen blijven intact, en daarmee eveneens het foerageergebied. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het onderzoeksgebied, er gaat geen essentieel foerageergebied verloren door de ingreep.

Er is geen sprake geweest van passerende vleermuizen binnen de planlocatie, er is geen essentiële vliegroute aanwezig.

Figuur 4.

Waarnemingen van vleermuizen en steenmarter. De oranje ovalen geven weer waar foeragerende gewone dwergvleermuizen zijn aangetroffen. De oranje pijl geeft de locatie weer waar vleermuizen door de straat vlogen.

De groene ster geeft de locatie van het steenmarters weer waar de steenmarters onder het dak uitkomen en in de boom klimmen. De rode ster geeft aan waar de steenmarters onder de dakpannen zitten.

Paarverblijven, en winterverblijven

Er werd rondom de bebouwing binnen het plangebied in het najaar in het geheel niet gebaltst. Paarverblijfplaatsen kunnen in de te slopen bebouwing om die reden op voorhand worden uitgesloten. Er is in het najaar geen zwermgedrag geconstateerd, waarmee een massawinterverblijf uitgesloten is.

4.6 Eekhoorn en egel

Hoewel de eekhoorn in de quickscan niet nader genoemd is, is er een exemplaar van de eekhoorn tijdens een van de onderzoeken in het voorjaar waargenomen binnen het plangebied. Volgens de huidige bewoner wordt deze eekhoorn regelmatig gezien binnen het plangebied. Dit houdt in dat de eekhoorn hoogst waarschijnlijk gebruik maakt van het gebied. Onduidelijk was, of er mogelijk eekhoornnesten aanwezig zijn in de aanwezige bomen binnen het plangebied en of er sprake is van essentieel leefgebied van de eekhoorn. Om die reden is op 4 december 2025, in de bladloze periode, een bomen-schouw geweest om eventuele bolvormige nesten van de eekhoorn te kunnen aantonen of uitsluiten. Er zijn op 4 december in de bomen echter geen eekhoornnesten aangetroffen. De tuin wordt uitsluitend als foerageergebied gebruikt, mede omdat de huidige bewoner kastjes heeft opgehangen die hij regelmatig vult met noten. De eekhoorns worden hier dus momenteel actief gevoerd.

Er is in een tuin van de achterburen in een van de bomen wel een eksternest aangetroffen. Deze boom blijft intact.

Ook zijn tijdens het onderzoek regelmatig een paar egels aangetroffen. De egel is weliswaar vrijgesteld, maar vanuit de specifieke zorgplicht is het wel noodzakelijk rekening te houden met aanwezige exemplaren en met het leefgebied van de egel.

Figuur 5.
De aangetroffen eekhoorn binnen het plangebied, bij een kastje die regelmatig gevuld wordt met noten.

5 EFFECTENBEOORDELING

5.1 Huismus

Tijdens de inventarisaties, op 15 april en 29 april 2025 zijn er geen nest-indicatieve waarnemingen van huismus binnen het plangebied geconstateerd. Er gaan door de ingreep geen huismusnesten, rustgebied of foerageergebied voor huismus verloren.

5.2 Gierzwaluw

Tijdens de inventarisaties, op 31 mei, 9 juni en 20 juni 2025 zijn er geen nest-indicatieve waarnemingen, of anderszins sporen of aanwijzingen voor aanwezige nesten van de gierzwaluw binnen het plangebied geconstateerd. Door de ingreep gaan geen nesten van de gierzwaluw verloren.

5.3 Kleine marterachtigen en steenmarter

De camera's zijn voor een periode van ruim 8 weken, in de periode juni-augustus, geplaatst op de meest gunstige locatie voor marterachtigen onder de struiken in de achtertuin onder hogere begroeiing, op een zeer onopvallende en rustige plek. Er zijn geen kleine marters (wezel, bunzing of hermelijn) of sporen van kleine marters waargenomen. Aanwezigheid van een verblijfplaats of van essentieel leefgebied van wezel, bunzing of hermelijn zijn hiermee redelijkerwijze uitgesloten.

Gezien het feit dat het onderzoek naar marterachtigen uitgevoerd is volgens het BIJ12 kennisdocument Kleine marterachtigen, het onderzoeksgebied relatief klein is en stedelijk ligt en er geen kleine marterachtigen zijn aangetroffen, kunnen wezel, bunzing en hermelijn redelijkerwijze worden uitgesloten.

Wel is geconstateerd dat het plangebied leefgebied is voor minimaal 3 steenmarters, en dat deze steenmarters tussen de dakpannen en het dakbeschot huizen, in het dak van het oude schooltje. De steenmarters wonen in het deel van de bebouwing wat intact blijft. Aan het dak en het dakbeschot worden geen ingrepen gedaan. De verblijfplaats van de steenmarters blijft intact. Echter, de toegang van deze verblijfplaats wordt gesloopt. Om die reden is deze verblijfplaats niet meer beschikbaar voor de steenmarter. Dit is een overtreding van de Omgevingswet. Hiervoor is een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit noodzakelijk.

Er worden weliswaar een aantal bomen gekapt, maar de meeste bomen, waaronder de boom waar de steenmarters uit hun verblijfplaats klimmen, blijven echter staan. De tuin blijft voor een groot deel intact. Er blijven genoeg schuilplaatsen en foerageergebied voor de steenmarter aanwezig. Door de verbouwing van het hoofddeel van de bebouwing, en de sloop van het achterste, aangebouwde deel van de bebouwing gaat geen essentieel foerageergebied voor de steenmarter verloren. Er worden door de ingreep geen steenmarters gedood, de nestgelegenheid blijft volledig intact omdat het dak ongewijzigd intact blijft, en de tuin blijft geschikt leefgebied. Echter, de toegang van de verblijfplaats gaat verdwijnen. De ingreep heeft in die zin tot gevolg dat de wet wordt overtreden in verband met steenmarter. Omdat de toegang van zijn verblijfplaats ver-

dwijnt. Om er voor te zorgen dat de toegang hersteld wordt, of dat een andere toegang, c.q. verblijfplaats gecreëerd wordt zullen maatregelen worden opgesteld in een mitigatieplan, en zal een vergunning voor een flora en fauna activiteit worden aangevraagd voor de steenmarter.

5.4 Vleermuizen

Kraamverblijven en zomerverblijven

Er is binnen het plangebied geen sprake van een kraamverblijfplaats in de bebouwing van de te slopen bebouwing binnen het plangebied. Er gaat door de ingreep geen kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis of van andere soorten vleermuizen verloren. Er zijn eveneens geen zomerverblijven geconstateerd. Door de renovatie en sloop gaan geen zomerverblijven verloren.

Foerageergebieden en vliegroutes

De strook groen op de open plek tussen de bomen in westelijke zijtuin, de voortuin en de parkeerplaats aan de noordzijde worden incidenteel door twee, en soms door vijf gewone dwergvleermuizen gebruikt als foerageergebied, er zijn een aantal keren gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen. Het gaat echter niet om essentieel foerageergebied, er is ruim voldoende foerageergebied aanwezig in de buurt, bijvoorbeeld in de achtertuinen van huizen langs de Molenstraat en onder de bomen langs de Molenstraat, waar tijdens de onderzoeken ook gefoerageerd werd. Er gaat geen essentieel foerageergebied verloren.

De gebouwen binnen het plangebied worden niet gebruikt als essentiële vliegroute. Er gaat geen essentiële vliegroute verloren.

Paarverblijven en winterverblijven

Er is binnen het plangebied geen paarverblijf van de gewone dwergvleermuis, of van een andere soort vleermuis aanwezig. Er is geen winterverblijf van vleermuizen aanwezig. Er verdwijnt geen klein winterverblijf, en evenmin een massawinterverblijf van de gewone dwergvleermuis.

5.5 Eekhoorn en egel

Uit het feit dat er een exemplaar van de eekhoorn regelmatig gesignaleerd is, is het waarschijnlijk dat een of meerdere eekhoorns gebruik maken van het gebied. Er zijn echter in de bomen geen eekhoornnesten aangetroffen tijdens het onderzoek in de bladloze periode. Het kappen van enkele bomen heeft geen invloed op de eekhoorn. Er gaan door het kappen van enkele bomen geen eekhoornnesten verloren. Het overgrote deel van de bomen blijft bij de ingreep intact, er verdwijnt derhalve geen leefgebied voor de eekhoorn.

In de tuin zijn egels aanwezig. De egel is een vrijgestelde soort, die op de Rode lijst de beschermingsstatus heeft van 'thans niet bedreigd'. Echter, de provincie Gelderland is zeer zuinig op egels. Om die reden zal een ecologisch werkprotocol voor de egel worden opgesteld, om de lokale populatie egels niet in gevaar te brengen. In dat protocol zullen concrete maatregelen worden opgenomen om het leefgebied van de egel niet aan te tasten, om schuilplekken te creëren en om te borgen dat de egel in zijn winterslaap niet verstoord wordt.

6. TOETSING AAN DE OMGEVINGSWET

6.1 Toetsing aan de wet

Er gaat geen leefgebied van de huismus, gierzwaluw, een kleine marterachtige, eekhoorn of een vleermuissoort verloren door de ingreep. De ingreep leidt niet tot overtreding van de Omgevingswet voor wat betreft huismus, gierzwaluw, een kleine marterachtige, eekhoorn of een vleermuissoort.

Met de ontwikkeling gaat echter wel een verblijfplaats van de steenmarter verloren en wordt mogelijk de egel verstoord.

Er gaat geen essentieel foerageergebied van de steenmarter of egel verloren.

Voor de aanwezigheid van de te verdwijnen verblijfplaats van de steenmarter dienen tijdig mitigerende maatregelen genomen te worden.

Deze te nemen mitigerende maatregelen zullen verder beschreven worden in een mitigatieplan en/of ecologisch werkprotocol. Het treffen van overige mitigerende maatregelen, zoals het voorkomen van verstoring tijdens de sloop en het treffen van permanente maatregelen in de toekomstige situatie, zal eveneens in het mitigatieplan en/of ecologisch werkprotocol moeten worden opgenomen.

Deze maatregelen zullen vervolgens worden voorgesteld aan de Provincie Gelderland en er dient een vergunning voor een flora en fauna activiteit te worden aangevraagd voor de steenmarter.

In de tuin zijn egels aanwezig. De egel is een vrijgestelde soort, die op de Rode lijst de beschermingsstatus heeft van 'thans niet bedreigd'. Echter, de provincie Gelderland is zeer zuinig op egels. Om die reden dient tijdig een ecologisch werkprotocol voor de egel te worden opgesteld, om de lokale populatie egels niet in gevaar te brengen. In dat protocol zullen concrete maatregelen worden opgenomen om het leefgebied van de egel niet aan te tasten, om schuilplekken te creëren en om te borgen dat de egel in zijn winterslaap niet verstoord wordt.

6.2 Volledigheid inventarisatie

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de aanwijzingen van het BIJ12 Kennisdocument huismus *Passer domesticus*, versie 2.1, februari 2023, BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, Versie 2.0, juli 2023, BIJ12 kennisdocument Kleine Marterachtigen, Versie 1.1, juli 2024, en het vleermuisprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd voor huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen, steenmarter en vleermuizen.

De inventarisatie is een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Omgevingswet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methodes en inspanningen is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.6 en 1.7 van de Omge-

vingswet, in het kader van de Zorgplichten, voor wat betreft huismus, sperwer, ransuil, wezel, bunzing, steenmarter of van een vleermuissoort. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden voor het vaststellen van vaste rust en verblijfplaatsen, zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute(s).

7. CONCLUSIES EN ADVIES

7.1 Algemeen

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, kleine marterachtigen, eekhoorn of vleermuizen aanwezig. Negatieve effecten op lokale populaties huismus, gierzwaluw, wezel, hermelijn, bunzing, eekhoorn of vleermuizen zijn uitgesloten. De ingreep heeft geen overtreding van de omgevingswet als gevolg, voor wat betreft soortenbescherming voor huismus, gierzwaluw, wezel, hermelijn, bunzing, eekhoorn of vleermuizen.

7.2 Steenmarter

Met de ontwikkeling verdwijnt de verblijfplaats van de steenmarter. Hiervoor zijn passende maatregelen nodig, die beschreven dienen te worden in een activiteitenplan en/of ecologisch werkprotocol, en er dient een vergunning voor een flora en fauna activiteit voor de steenmarter aangevraagd te worden.

7.3 Egel

In de tuin zijn egels aanwezig. Hiervoor het nodig om tijdens de ingreep te werken met een ecologisch werkprotocol. Omdat de egel vrijgesteld is in de provincie Gelderland, is een vergunning voor een flora en fauna activiteit niet noodzakelijk. Maatregelen ter bescherming van de egel dienen echter wel opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol. In dat protocol zullen concrete maatregelen worden opgenomen om het leefgebied van de egel niet aan te tasten, om schuilplekken te creëren en om te borgen dat de egel in zijn winterslaap niet verstoord wordt.

8. BRONNEN

- BIJ12, 2017 Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.1, februari 2023
- BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 2.0, juli 2023
- BIJ12 kennisdocument Kleine Marterachtigen, Versie 1.1, juli 2024
- BIJ12, 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, juli 2024
- Soorteninventarisatieprotocollen Netwerk Groene bureaus, versie juli 2017.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Dietz C., A. Kiefer 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Algemene websites

- www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving en soortenstandaarden)
- www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
- www.vleermuizenindestad.nl
- Vlinderstichting.nl
- Gelderland.nl